

Nemzetközi Együttműködési Stratégia

2010-2013

2009. október

Készítette

NORDA®
Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség

NORRIA
Észak-Magyarországi Regionális Innovációs Ügynökség
Nonprofit Közhasznú Kft.

Tartalomjegyzék

Bevezető.....	3
I. A NES háttere, célja és indokoltsága	5
I.1Partnerség a megvalósításban.....	6
II. A stratégiaalkotás folyamata	6
II.1. Helyzetfeltárás.....	6
II.2 A stratégiaépítés szegmensei, megállapítások.....	11
II.3Társadalmasítás és jóváhagyás.....	13
III. Nemzetközi Együttműködési Stratégia / NES	14
III.1. A nemzetközi stratégia felépítése.....	14
III.2A régió erősségei nemzetközi szempontból.....	14
III.3 Fejlesztendő területek.....	15
III.4 Jövőkép.....	15
III.5 A célrendszer modellje.....	16
III.6 Stratégiai célkitűzések.....	17
III.7 A nemzetközi együttműködések célterületei.....	23
III.8.Tervezett közös akciók, forrástérkép.....	26
IV. Mellékletek.....	32

Bevezető

Észak-Magyarország, az Európai Unió egyik határ régiójaként Magyarország észak-keleti részén helyezkedik el, és az ország negyedik legnagyobb régiója: Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megyéket foglalja magában. Földrajzi és természeti adottságait tekintve Észak-Magyarország az ország egyik legsokoldalúbb régiója. Fontos ökológiai potenciállal bír, bővelkedik gyógyfürdőkben, melegvíz- és ásványforrásokban, a nyolc hazai világörökségből három található a régióban.

A rendszerváltás utáni gazdasági szerkezetváltás ellenére a régió megőrizte ipari jellegét - a külföldi működőtőke bevonásnak is köszönhetően. Ennek ellenére a komplex és alternatív gazdasági mutatói alapján Észak-Magyarország az ország egyik legelmaradottabb régiója. ¹ A gazdasági felzárkózás és fejlődés jelentős mértékben függ a régióban jelenlévő KKV-k potenciáljától, akik a helyi lakosság nagy részét foglalkoztatják. A régió erőssége az egészségügyi- és bor-turisztikai lehetőségeiben, gazdag kulturális és természeti értékeiben, oktatási- és kutatási potenciáljában rejlik. A régiót meghatározó domináns iparágak: vegyipar (a két legjelentősebb hazai vegyipari gyár a régióban található), kohászat és fémipar, gépgyártás, villamosság, élelmiszer- és környezetipar.

A régió számottevő K+F+I potenciállal rendelkezik, mely esélyt teremt a versenyképességi és a fenntarthatósági célok megvalósítása szempontjából. Észak-Magyarország felsőoktatási intézményei, tudás- és kutató központjai jelentős kapacitásokkal rendelkeznek, és jó feltételeket teremtenek a tudásteremtő, triple helix²-típusú együttműködési projektek megvalósítása során.

Fenntarthatósági kihívások

Észak-magyarországnak az ország korábbi nehézipari központjaként különösen sok szinten kell szembesülnie fenntarthatósági kihívásokkal. A legsürgetőbbek: fenntartható gazdasági növekedés, kiegyensúlyozatlan regionális fejlődés, magas munkanélküliség, társadalmi konfliktusok, a vállalatok környezeti teljesítménye és a természeti erőforrások felhasználásának optimalizálása. A kihívások a magán-, ill. közszférát egyaránt érintik.

Ennek köszönhetően a régió kapitalizációs és a tudástranszferre lehetőséget teremtő együttműködések keres nemzetközi programjai keretében. A meghatározó nemzetközi együttműködések többsége legjobb gyakorlatok terjesztésére és tudástranszferre irányul – a kutatás-fejlesztés, innováció, fenntarthatóság, környezetipar, turizmus kiegyensúlyozott fejlesztése, ill. klaszterek fejlesztése terén.

¹ Human Development Index Report 2007/2008, Forrás: <http://hdr.undp.org/en/>

² Az egyetemek, a kormányzati kutatószervezetek és az innovatív vállalkozások együttműködési modellje

A regionális fejlesztési dokumentumok stratégiai céljai szerint a fenntarthatósági célkitűzéseket innováción alapuló társadalmi, környezeti és gazdasági teljesítményjavításon keresztül lehet megvalósítani.

A jelenlegi programok és akciók az érintettek legszélesebb körű bevonásával, a köz- és magánszféra közötti, ill. az ipar és a tudásközpontok közötti együttműködések magasabb szintre emelését célozzák. A nemzetközi együttműködésekre való nyitottság és az e téren való stratégiai gondolkodás a hosszú távú siker egyik alapfeltétele.

Tények Észak-Magyarországról

- NUTS 2 szintű régió
- 3 megyét fog össze: BAZ, Heves, Nógrád
- a régió központja: Miskolc
- terület: 13 428 km²
- népesség: 1,3 millió lakos
- népsűrűség: 96/km²
- GDP/fő: 9 700 EUR (az EU átlag 42,5 %-a)
- a rendszerváltás előtt a nehézipar hazai központja
- a hat legelmaradottabb EUs régió egyike
- magas munkanélküliség (10%)
- a második legrosszabb HDI³ az országban: 0.79 (átlag: 0.87)

³ Human Development Index

I. A NES háttere, célja és indokoltsága

Az Észak-magyarországi régió gazdasági, társadalmi és környezeti kihívásaival való küzdelem a régió tudatosabb és hatékonyabb nemzetközi szinten való megjelenését is megköveteli. A külföldi működőtőke bevonáson túl a jelenlegi programozási időszak pénzügyi forrásainak, közösségi támogatási kereteinek hatékony kihasználása is függ ettől. Mérföldkő lesz régiónk életében is a 2011. január-június közötti időszak, amikor Magyarország az Európai Unió soros elnökségét tölti be, ill. 2013., amikor is Kassa Európa Kulturális Fővárosa lesz. Amennyiben Magyarország, és ezzel párhuzamosan a régió a jövőben hatást kíván gyakorolni az itt élő embereket, szervezeteket és régiónk fejlődési kilátásait pozitív irányban befolyásoló folyamatokra, ill. a közösségi és a világgazdasági folyamatok aktív szereplőjévé kíván válni, célszerű tudatosan meghatározni a régió egészének nemzetközi előrehaladására vonatkozó főbb irányait, egyeztetni az elképzeléseket, megfogalmazni a közösen megvalósítható akciók körét, valamint azokat partnerségben végrehajtani.

A NES megalkotásának célja, hogy a régió meghatározó szervezeteinek nemzetközi szinten összehangolt tevékenységei, együttműködése segítségével az Észak-magyarországi régió 2013-ra *egy társadalmi-gazdasági és környezeti szempontból is fenntartható módon fejlődő, tudás- és innováció alapú, nemzetközileg is vonzó térséggé váljon*. Továbbá, hogy a régió szereplői minél aktívabban és hatékonyabban tudják kiaknázni az Európai Unió tagság nyújtotta előnyöket (elsősorban tudatosabb tervezés, nemzetközi programokban, projektekben való részvétel területein) amely jelen pillanatban néhány kivételtől eltekintve általában nem jellemző.

Mivel az Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség és az Észak-Magyarországi Regionális Innovációs Ügynökség mellett számos, nemzetközi együttműködésekben érdekelt helyi intézmény, szervezet, vállalkozás rendelkezik már kiterjedt, többéves és aktív partnerséggel, a régió Nemzetközi Együttműködési Stratégiája kapcsán – a párhuzamosságok elkerülése és ugyanakkor az együttműködések elősegítése érdekében - indokoltnak tűnt a már meglévő kapcsolati rendszerek áttekintése, és azok regionális rendszerbe foglalása. Az ehhez kapcsolódó tevékenységekre, így a stratégia kidolgozására, végrehajtására, valamint annak folyamatos frissítésére, s ennek keretében a regionális szintű koordinátori szerep felvállalására a *regionális fejlesztésben legkompetensebb- és európai szinten is aktív szervezet, a **NORDA**, valamint a régió innováción alapuló gazdaságfejlesztésében kulcsszerepet betöltő, és régiókat számos nemzetközi hálózatban képviselő **NORRIA** közösen vállalkozott.*

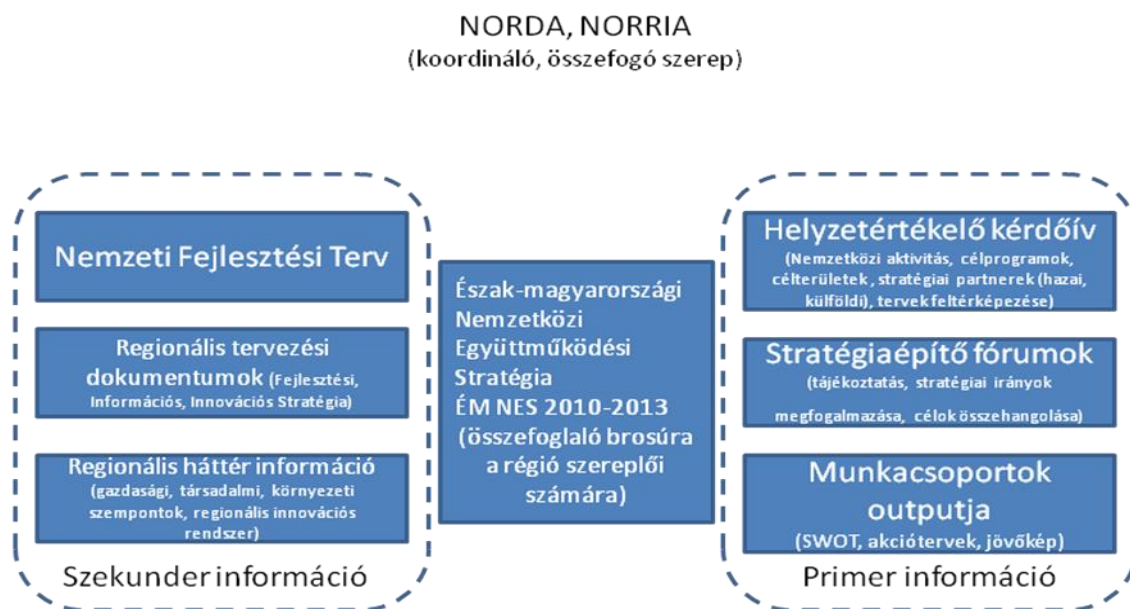
A stratégiaalkotás során alkalmazott széleskörű helyzetfeltárás, ill. a folyamatos egyeztető fórumok és életre hívott munkacsoportok célja az volt, hogy a dokumentum ne kizárólag a regionális ügynökségek szintjén kezelje a nemzetközi együttműködések kérdését, hanem – a forráskoncentráció lehetőségét kihasználva – a tervezés folyamatába bevonva a régió releváns szereplőit egy *közös cél- és intézkedés-rendszer* kialakítását tegye lehetővé, egészen az akciók megvalósításáig.

I.1 Partnerség a megvalósításban

A konszenzuson alapuló stratégiaalkotási folyamathoz hasonlóan a megvalósítás is közös feladat. A közös akciók kezdeményezése és koordinálása a NORDA/NORRIA felelősségi körébe tartoznak, azonban ezen akciókat a regionális multiplikátor hatás elérése érdekében az érintett szervezetekkel partnerségben, előre egyeztetett munkamegosztásban és közös források biztosításával valósítjuk meg; ezért a stratégia megvalósításához szükséges, előre meghatározott forrásokat célszerű az érintett partnerek éves költségvetésében megjeleníteni, elkülöníteni.

II. A stratégiaalkotás folyamata

A NES célkitűzéseiben kapcsolódik a régió egyéb releváns tervezési dokumentumaihoz, a Regionális Fejlesztési -, Információs Társadalom-, és Innovációs Stratégiákhoz. A stratégia primer és szekunder információkra épül, a szükséges primer információk összegyűjtését a helyzetértékelés, a munkacsoportok, ill. a stratégiaépítő fórumok biztosítják.

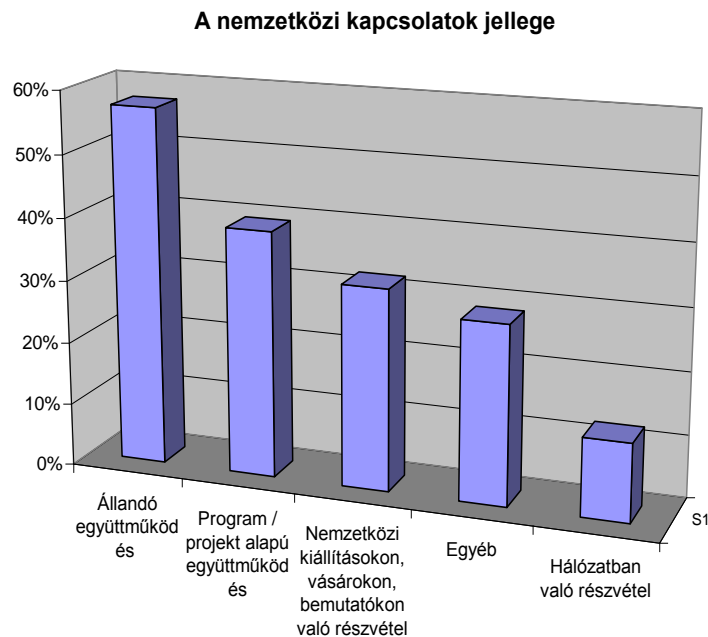
1. ábra: A stratégiaalkotás folyamata

II.1. Helyzetfeltárás

A stratégiaalkotás első lépéseként a NORDA és a NORRIA 2008 novemberében egy helyzetfeltáró kérdőíves felmérést végzett mintegy 150 szervezet (önkormányzatok, gazdasági szereplők, képző intézmények és civil szervezetek) részvételével. Ezzel a kérdőívvel a koordinátorok az Észak-Magyarországi régió Nemzetközi Együttműködési Stratégiájának alapinformációt kívánták összegyűjteni. A kérdések főként a szervezetek/cégek már meglévő nemzetközi együttműködéseire, partnerségeire, valamint további terveire és célkitűzéseire

vonatkoztak (1. sz. melléklet). (A kérdőívek kb. harmada érkezett vissza a kiküldő intézményekhez.)

A **meglévő kapcsolatok jellegét tekintve** a felmérés az alábbi összefüggésekre világított rá: a kérdőívet kitöltő szervezetek 82%-a rendelkezik működő nemzetközi kapcsolatokkal, amelyeknek 57%-a állandó együttműködés, főként testvérvárosi jellegű. 39%-ra jellemző program/projektjellegű együttműködés. Nemzetközi kiállításokon, vásárokon, bemutatókon 32% vesz részt. Egyéb típusú nemzetközi kapcsolattal (pl. befektetés-ösztönzés) a szervezetek 29%-a, hálózati együttműködéssel pedig 13%-a rendelkezik.

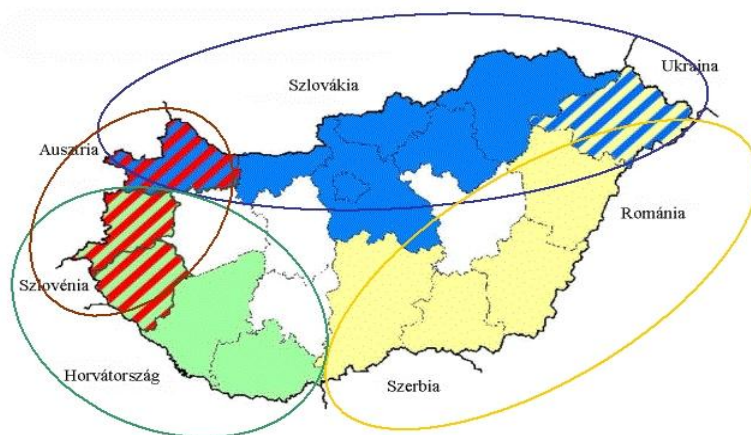
2. ábra

Forrás: Nemzetközi kapcsolatok feltérképezése az Észak-magyarországi régióban.⁴

A kérdőívet kitöltők és visszaküldők közül csupán 50%-uk vett részt 2004-2008. között az **Európai Unió által támogatott programokban/projektekben**. Magas részvételi arány jellemezte az INTERREG IIIA-t, a határ-menti együttműködési programokat (57%), valamint az FP6 Kutatási Keretprogramot is.

Nagy érdeklődés kísérte az oktatási és képzési programokat, mint pl. a Leonardo, amely a szakképzésre, vagy a Comenius, amely a minőségi oktatásra és az oktatás erősebb európai dimenziójára, valamint a nyelvtanulás elősegítésére helyezi a hangsúlyt.

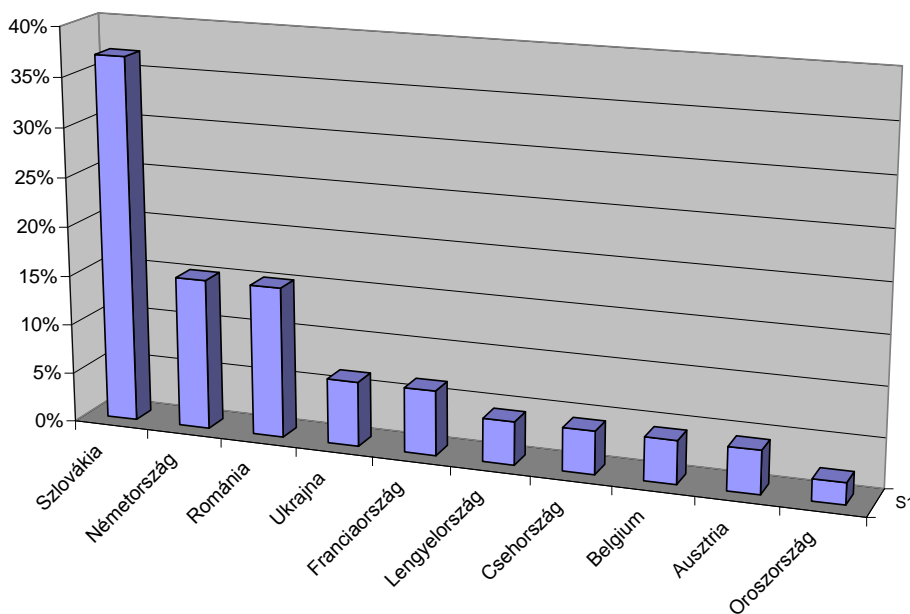
⁴Blascák 2009

1. ábra: INTERREG III.A programok Magyarországon
 Forrás: <http://www.vati.hu/main.php?folderID=1998>

A **stratégiai partnerségeket** és a régióban működő cégek gazdasági aktivitását vizsgálva arra a következtetésre jutunk, hogy a külföldi érdekeltségű cégek legnagyobb része; **37%-a Szlovákiához** kötődik. A rangsor második helyén Németország áll, **15%-kal, öt Románia követi 14%-kal**. Ugyancsak jelentős gazdasági kapcsolatrendszer fűzi a régiót **Franciaországhoz és Ukrajnához**. A felmért gazdasági érdekeltségek száma alapján szintén jelentős a **Lengyelországhoz, Csehországhoz és Ausztriához** kötődő cégek száma is.

Nemzetközi stratégiai jelentőségű partnerek

3. ábra

Forrás: Nemzetközi kapcsolatok feltérképezése az Észak-magyarországi régióban.⁵

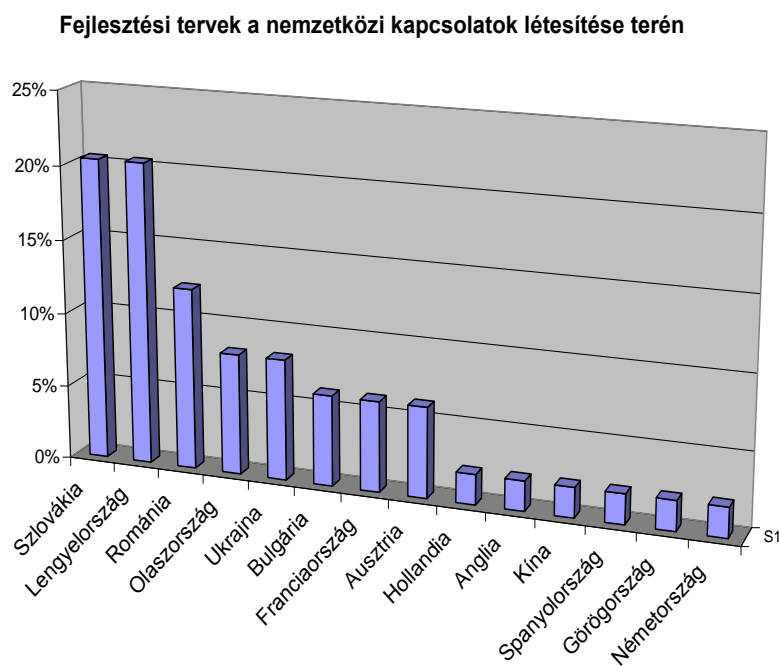
⁵Blascsák 2009

A válaszadó szervezetek túlnyomó része a nemzetközi együttműködésekben vállalt feladatok kapcsán 3 területet jelölt meg **kiemelt kompetenciaként**; a környezetvédelmet, a klaszteredést és az idegen nyelvi képzést.

A **fejlesztési elképzelésekre, irányokra** vonatkozóan a szervezetek első helyen a turizmus és marketing, ezt követően a környezet- és természetvédelem, majd a régió- és vállalkozásfejlesztés témakörét jelölték meg az 5. ábrán látható célországok vonatkozásában.

A jelenlegi tervezési időszakban a válaszadók 57%-a **szándékozik részt venni Európai Unió által támogatott projektekben**, elsősorban a határ-menti együttműködési (Európai Területi Együttműködés – ETE), valamint oktatási-képzési programokban (Socrates, Leonardo), de a testvérvárosi együttműködések terén is töretlen a kooperációs szándék.

A kérdőívben arra is választ kerestek a felmérést végző intézmények, hogy a megkérdezetteknek hány százaléka áll kapcsolatban az **Észak-Magyarországi Régió Brüsszeli Képviseletével**. A válaszadók 60%-a még nem rendelkezik ilyen irányú kapcsolattal, de tervezik annak kialakítását, amely elsősorban az információszerezésre valamint az Európai Unió pályázati lehetőségei kiaknázására irányul.

4. ábra

Forrás: Nemzetközi kapcsolatok feltérképezése az Észak-magyarországi régióban.⁶

⁶Blascák 2009

A kérdőív záró kérdései a **stratégiával kapcsolatos alapvető elvárásokra**, valamint a **stratégiaépítésben való részvételi szándék megjelölésére** vonatkoztak.

A válaszok alapján a **főbb elvárások** a következők:

- Kölcsönös tájékoztatás a mindenkit érintő információkról.
- Szilárd és megbízható anyagi források biztosítása.
- Több pályázati együttműködési lehetőség biztosítása.
- Segítse a gazdasági élet főbb szereplőinek találkozását, kapcsolatépítését.
- Nyújtson lehetőséget munkahely létesítésre, szakmai képzésre, gyakorlati tapasztalatok szerzésére, szakember cserére.
- Tartalmazza a fő együttműködési, fejlesztési irányokat és egy kapcsolati hálót, hogy a szervezetek tudják egymást partnerként ajánlani.
- Segítse elő olyan platform kialakítását, melyen keresztül partnerkeresésre, állandó együttműködésre nyílik lehetőség.
- Mutassa be a jelenlegi és potenciális együttműködési kör szereplőit.
- Fogalmazza meg azokat a súlyponti területeket, ahol fontos a gazdasági kapcsolatok kialakítása.
- Hatékony információáramlás.
- A kialakított partnerségek a gyakorlatban is működőképesek legyenek, közös projekteken keresztül.
- Közös rendezvényszervezés.
- EU-s nemzetközi lehetőségek megismertetése együttműködésre, közös projektek kidolgozására.
- Nemzetközi szinten segítse ismertté tenni a régió intézményeit.
- A piacra jutás segítése.
- Külföldi kereskedelmi kapcsolatokat befolyásoló helyi szabályozás megismertetése.
- Szektorok együttműködésében megvalósuló projektek megalapozása.
- Határ-menti együttműködések előmozdítása.
- A meglévő igényekre épüljön.
- Hasznosítható legyen a KKV-kra, illetve a régiófejlesztésben együttműködő komplex programokra vetítve.

Arra a kérdésre, hogy **szándékozik-e részt venni a stratégiaépítésben**, a megkérdezettek túlnyomó többsége igennel válaszolt. Számukra a részvételi lehetőséget elsősorban a következő szakaszban megrendezett **stratégiaépítő fórumok és a munkacsoportülések** biztosították.

II.2 A stratégiaépítés szegmensei, megállapítások

A stratégiaépítés induló fázisában 2009 tavaszán két alkalommal került megrendezésre ún. **Nemzetközi Együttműködési Stratégiaépítő Fórum**. Az első két fórum során a stratégia kidolgozását segítő tematikus és horizontális munkacsoportok kialakítására, továbbá a régiós szinten hasznosítható eredményeket felmutató nemzetközi jó gyakorlatok bemutatására került sor.

A NES kialakításában központi szerepet játszott a sikeres nemzetközi példák módszertani és gyakorlati tapasztalatainak beépítése a stratégiaalkotás egészébe.

2009 őszén várható a stratégia megalkotási folyamatának ünnepélyes lezárása, a média tájékoztatása, és a további lépések meghatározására az érdekelt partnerekkel.

A munkafolyamat következő fázisában a hatékony helyzetfeltárás-értékelés és a közös tervezés megvalósítása érdekében a munkacsoportok a **stratégia kidolgozásához szükséges inputokat állították össze**.

Gazdaságfejlesztés és Innováció

A munkacsoport ülésein - a korábbi helyzetfeltárás alapján - a régió gazdasági helyzetét értékelték a résztvevők, ill. a nemzetközi kapcsolati rendszerhez kapcsolódóan meghatározták azokat a tényezőket, amelyeket figyelembe kell venni a régió innováción alapuló gazdaságfejlesztési céljainak és akcióinak megtervezésekor. A célmeghatározás előtt egy egyszerűsített SWOT elemzésben összegezte a munkacsoport a gazdaságfejlesztés esetleges nehézségeit és lehetőségeit. Ezen a munkacsoport-találkozón került véglegesítésre a tagok által elfogadható munka- és ütemterv is.

Erősségek	Fejlesztendő területek
Regionális stratégiai dokumentumok (3) NES kezdeményezés egyedülálló az országban Kevés szervezet rendelkezik kiterjedt nemzetközi partnerhálózattal, de azok sikeresen pályáznak nemzetközi szintén Stratégiai partnerrégiók a kapcsolati hálóban (Baszkföld, Kassa) Kevés, de erős nagyvállalat Proaktív szakmai összefogó, ill. transzfer szervezetek	Gazdaságfejlesztési stratégia felülvizsgálata a válság tükrében Meglévő nemzetközi kapcsolatok egymást erősítő hatása Régió belüli és kívüli kommunikáció hatékonyságjavítása Nemzetközi pályázatokra szakosodott szervezetek, tájékoztatási rendszer Transzfervezetek integráltsága főként nemzetközi programok tekintetében Fiatalok, jól képzett szakemberek régióban tartása

Erős szakmai hálózatok, klaszterek nagy száma, néhány érett klaszter, egyetlen akkreditált környezetipari klaszter országos szinten Innovációs Ügynökségi Rendszer Határ menti pozíció	Tudásközpontok-vállalatok közötti együttműködés Nemzetközi diákcserék, ill. tudásközpontok közötti nemzetközi együttműködés Élhetőbb környezet – régió vonzerejének növelése nemzeti és nemzetközi szinten Társadalom innováció iránti elkötelezettsége Humán innovációs programok Több potenciálisan alkalmas KKV bevonása a nemzetközi programokba, hálózatokba

Turizmus

A munkacsoport üléseinek témái a következők voltak: javaslat további tagok bevonására, „brainstorming” a SWOT elemzés elkészítéséhez és a jövőkép célrendszer kialakításához, további lépések/ határidők.

Erősségek	Fejlesztendő területek
Meglévő testvér-települési és megyei kapcsolatok Nemzetközi projektekben szerzett tapasztalatok Formálódó és már fennálló határ-menti kapcsolatok, együttműködések Euro-régiók	Felelős szervezet (TDM? Milyen szinten?) Együttműködések szintjei (szereplők és termékek oldaláról) Együttműködések típusai (szereplők és termékek oldaláról) Meglévő együttműködések fenntartása, erősítése, segítése Nemzetközi együttműködések támogatása az oktatás segítségével

Humánerőforrás és Társadalmi infrastruktúra

Három SWOT analízis készült el az ülések alatt, amelyek többek között a felsőoktatási intézmények helyzetét, a felnőttképzés intézményrendszerét és az iskolarendszerű szakképzés régiós sajátosságait vizsgálták meg.

Erősségek	Fejlesztendő területek
Felsőoktatási intézményrendszer területén: Tradicionalis felsőoktatási képzés Többprofilú felsőoktatás Kialakult nemzetközi kapcsolatrendszer	Oktatás – gazdaság - munkaerőpiac kapcsolatának további fejlesztése A humánerőforrások kibővített értelmezése HR > munkaerőforrás
Felnőttképzés területén: Akkreditált képzési intézményhálózat Akkreditált képzési programok Gyors piaci reagáló képesség	A tudati tényezők fejlesztése, alakítása: motivációk, információk, normatív elvárások, értékrend és beállítódás, magatartásforma, viselkedéskultúra, kapcsolatépítés és kommunikáció, együttműködési képesség
Iskolarendszerű szakképzés: Tradicionalis képzőhálózat Széles alapozású, könnyű konvertálhatóság	Nemzetközi (EU standard) képzési szintek és struktúrák kialakítása Alapképzés-átképzés folyamatos továbbképzés „lifelong learning for all” Nemzetközi kapcsolat és együttműködés kiépítése Szakmai referenciák, „életszerű” környezet

Partnerség – Hálózatosodás – Klaszter-kezdemenyezések⁷

A munkacsoport vezetői/titkárai beszámoltak korábbi MCS ülések eredményeiről, SWOT elemzésekről, célrendszerekről, tervezett akciókról és azok forrásigényéről, valamint eszmecserét folytattak a különböző célok és akciók összehangolására, koncentrálására kínáló lehetőségeikről. E találkozó keretében került sor a közös jövőkép megfogalmazására is.

II.3 Társadalmisítás és jóváhagyás

A NES 1. változata várhatóan szeptemberben kerül kiküldésre az RFT tagok, a NES megalkotásában aktívan közreműködők számára, valamint a szélesebb körű egyeztetés és tájékoztatás érdekében felkerül a NORDA és a NORRIA honlapjaira is.

⁷ Horizontális munkacsoport

A kapott javaslatok, észrevételek, visszajelzések beépítésre kerülnek a NES-be, majd az Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács 2009. októberi tanácsülésén a stratégia jóváhagyása is megtörténik, és 2010-ben várhatóan kezdetét veszi a megvalósítás szakasza.

III. Nemzetközi Együttműködési Stratégia

III.1. A nemzetközi stratégia felépítése

A helyzetelemzés szakaszában feltárt információk, nemzetközi jó gyakorlatok és a már meglévő régiós stratégiák felhasználásának segítségével jól áttekinthető, tömör és közérthető alapstruktúra képezi a NES kialakításának fő szempontjait. A kívánatos szerkezet lehetővé teszi a Stratégia rövidebb változatban történő elkészítését – többnyelvű, kétoldalas e-brosúra formájában. A broszúra elkészítésének célja a régió meghatározó folyamatainak és tevékenységeinek áttekintése, felkeltve a hazai és nemzetközi stratégiai partnereink figyelmét a helyi szereplők tevékenységének fókuszaira, a partnerségekre, a jövőbeli együttműködési elképzelésekre, azzal a szándékkal, hogy minél teljesebben és hatékonyabban lehessen kiaknázni a régió kínálta lehetőségeket.

Valójában, a Stratégia megalkotásán túl, egy folyamatosan fejlődő tervezési szakasról van szó – a régió számára 2013-at követő időszakra vonatkozó együttműködési törekvések tekintetében – mely keretén belül olyan koncepció kidolgozására van szükség, amely a nemzetközi szinten érzékelhető gyors és gyakori változásokat képes időben felismerni és válaszlépéseket tenni.

Jelen tervezési dokumentum alapvetően három egymáshoz szorosan kapcsolódó részre tagolódik. Az első kettőből építkezik maga a stratégia:

- 1. Helyzetelemzés**
- 2. A stratégiai jövőkép megalkotása**
- 3. A stratégia célrendszere és akciók generálása**

III.2 A régió erősségei nemzetközi szempontból

- Határ-menti- és központi pozíció az európai térszerkezetben
- Fizikai határok eltűnése
- Budapest felé kiépült infrastruktúra, viszonylag könnyű megközelíthetőség
- Proaktív szakmai összefogó és transzfer szervezetek
- Erős szakmai hálózatok, klaszterek, egyetlen akkreditált környezetipari klaszter országos szinten
- Nemzetközi szinten is versenyképes térségfejlesztési struktúra (fejlesztési ügynökségek, önkormányzatok, kamarák, befektetés-ösztönző szervezetek, marketing intézmények, egyetem, főiskolák, civil szervezetek, stb.)
- Meglévő regionális szintű stratégiai dokumentumok

- Nemzetközileg elismert oktatási rendszer, széleskörű, működő nemzetközi kapcsolatokkal
- A felnőttképzés területén gyors piaci reagáló képesség
- Versenyképes munkabér-költség
- Nemzetközi piacon is versenyképes termékek, vonzerők
- Közösségi és vállalkozói marketing erősödése
- NES kezdeményezés egyedülálló az országban
- Kevés szervezet rendelkezik kiterjedt nemzetközi partnerhálózattal, de azok sikeresen pályáznak nemzetközi szinten
- Stratégiai partnerrégiók a kapcsolati hálóban (Baszkföld, Kassa)
- Kevés, de erős nagyvállalat
- Innovációs Ügynökségi Rendszer

III.3 Fejlesztendő területek

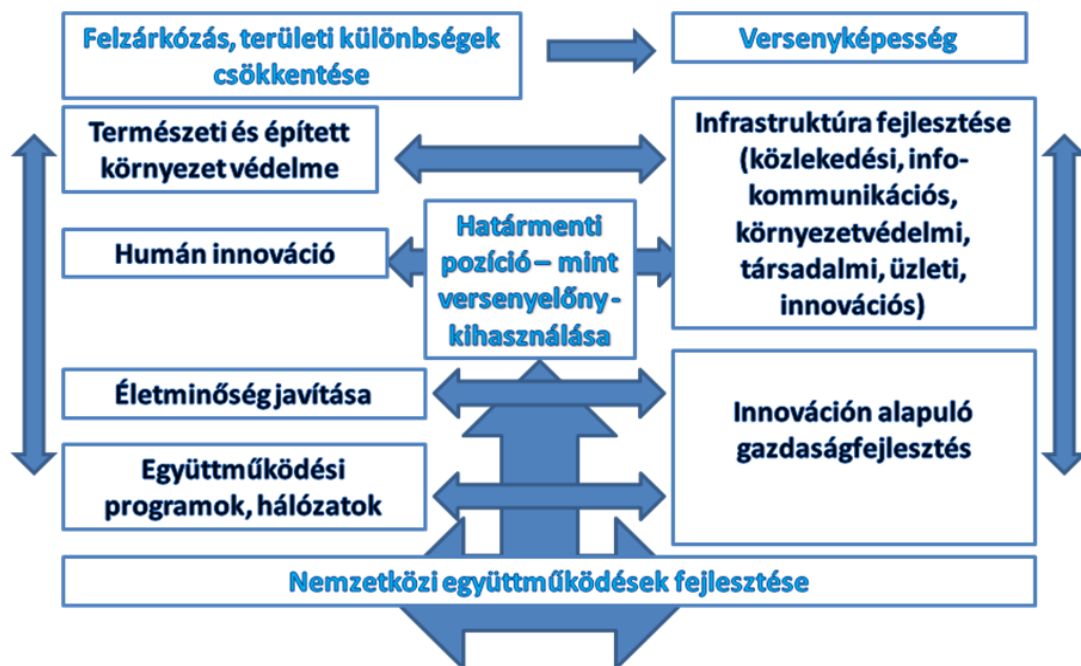
- Tudás- és innováció-alapú, környezetileg is fenntartható gazdaságfejlesztés, valamint az ezt támogató, a nemzetközi sztenderdeknek is megfelelő, a változásokra gyorsan és hatékonyan reagáló, ahhoz megfelelően alkalmazkodó társadalmi infrastruktúra és humán erőforrás háttér kialakítása.
- Gazdaságfejlesztési stratégia felülvizsgálata a válság tükrében
- Meglévő nemzetközi kapcsolatok nem erősítik egymást
- Régió belüli és kívüli kommunikáció nem hatékony
- Nemzetközi pályázatokra szakosodott szervezetek hiánya, ad-hoc tájékoztatási rendszer
- Transzfertervezetek integráltsága főként nemzetközi programok tekintetében
- Fiatalok, jól képzett szakemberek elvándorlása
- Tudásközpontok-vállalatok közötti együttműködés
- Nemzetközi diákcserek, ill. tudásközpontok közötti nemzetközi együttműködés
- Élhetőbb környezet – régió vonzerejének növelése nemzeti és nemzetközi szinten
- Társadalom innováció iránti elkötelezettsége
- Humán innovációs programok
- Több potenciálisan alkalmas KKV bevonása a nemzetközi programokba, hálózatokba

III.4 Jövőkép

Kiaknázva a határ-menti és európai térszerkezeti szempontból központi elhelyezkedés, valamint az Európai Unió tagság előnyeit, 10 éven belül az Észak-magyarországi régió egy társadalmi-, gazdasági-, környezeti szempontból is fenntartható módon fejlődő, aktív nemzetközi stratégiai partnerségekkel rendelkező, nyitott, innovatív tudás-térséggé váljon.

III.5 A célrendszer modellje

A NES célrendszerének kialakításakor elsődleges szempont volt, hogy az érvényes fejlesztési stratégiai irányokat figyelembe véve, a közös és univerzális célokat kiemelve egy *koherens*, ill. *komplementer* stratégia szülessen. A fő fejlesztési irányokhoz kapcsolódóan azokat az unikális adottságokat is meg kellett határozni, amelyek Észak-Magyarországot képessé teszik arra, hogy előnyös pozíciót szerezzen a nemzetközi szinten. Ennek megfelelően Észak-Magyarország legfontosabb adottsága és egyik legnagyobb kapcsolati lehetősége egyben; a *határ-menti pozíció*.

5. ábra: A nemzetközi együttműködés fejlesztésének célrendszere

Maga a folyamat önmagába tér vissza, a versenyképesség, a felzárkózás feltételrendszerének megteremtésén keresztül a gazdaság valamennyi területén (innováció a humán szférában, életminőség, gazdaságfejlesztés) átívelve hozzájárul a régió nemzetközi ismertségének növeléséhez és az együttműködésekben résztvevő új és lehetséges partnerek megnyeréséhez. A központi fekvés kínálta lehetőségek kiaknázásával és a régiós adottságokra épülő gazdaságfejlesztési tevékenységek segítségével megvalósítható a nemzetközi stratégia valamennyi célkitűzése.

III.6 Stratégiai célkitűzések

A nemzetközi együttműködési stratégia prioritásait a négy munkacsoport határozta meg, saját célkitűzései és kívánatos fejlődési irányai mentén. A legfőbb közös célok:

- a régió aktívabb és fokozottabb nemzetközi láthatóságának elérése,

- a földrajzi elhelyezkedés kínálta együttműködési lehetőségek társadalmi és gazdasági előnnyé alakítása,
- a nemzetközi kapcsolatokban és együttműködésekben hasznosítható humán erőforrás fejlesztése a regionális szervezetek, ill. a tudásközpontok szerepvállalásával,
- a KKV szektor bevonása, valamint a KKV-k és hálózataik nemzetköziesedésének támogatása,
- kapcsolódó humán erőforrás fejlesztés a regionális szervezetek, ill. a tudásközpontok szerepvállalásával.

A Munkacsoportok által meghatározott konkrét célkitűzések:

Gazdaságfejlesztés és innováció munkacsoport			
Stratégiai célok	KULCSTERÜLETEK	Kulcsterületek prioritásai	Operatív célkitűzések
K+F+I tevékenységen keresztül versenyképesség javítása	megújuló energiák, környezetipar, nanotechnológia, élelmiszerbiztonság	tudástranszfer, innovációs potenciál javítása	demonstrációs és disszeminációs programok támogatása és fejlesztése
			FP 7 keretprogram közvetítése
			transzfertervezők szerepének elősegítése
			innovatív vállalkozásokkal kapcsolattartás, hálózataik támogatása
			innovatív kezdeményezések támogatása
			tudásközpont-vállalat együttműködések fejlesztése
			kutatási eredmények hasznosítása vállalkozások körében
Gazdasági típusú nemzetközi együttműködések fejlesztése 3 szinten (határmenti-, interregionális-, egyéb nemzetközi együttműködések)	vegyipar, mechatronika, környezetipar, nanotechnológia, ICT, járműipar	vállalatok nemzetköziesedése stratégiai kapcsolatok kialakítása	Tőkekihelyezés támogatása
			Beszállítói kapcsolatok erősítése
			Kétirányú kommunikáció a vállalkozások és a kormányzat között

			nemzetközi programokkal kapcsolatban transzforszervezetek szerepének erősítése
			nemzetközi pályázatok, támogatási programok aktív kihasználása
			stratégiai partnerrégiókkal kapcsolatok erősítése
Régió belüli területi különbségek csökkentése	minden kulcságazat	munkahelyteremtés, társadalmi infrastruktúra-fejlesztés, környezeti teljesítmény javítása	oktatás-fejlesztés regionális különbségek figyelembevételével
			nemzetközi célprogramok kiegyensúlyozott tervezése és megvalósítása a régió megyéiben
			gazdasági típusú együttműködések területileg kiegyensúlyozott menedzselése a transzforszervezeteken keresztül (kamarák, fejlesztési ügynökségek, Innovációs Ügynökség, önkormányzatok, vállalkozásfejlesztési szervezetek)
			felzárkózást támogató beruházások támogatása
			munkahelyteremtést és – megőrzést célzó hazai és nemzetközi programok egymást kiegészítő megvalósítása
			környezetirányítási rendszerek bevezetése az önkormányzatok és transzforszervezetek támogatásával

Általános gazdaságfejlesztés	minden kulcságazat	Befektetés- és beruházás-ösztönzés, infrastruktúra javítása	Egy ablakos befektető-kiszolgáló rendszer megvalósítása
			Külföldi cégek letelepítése a régióban
			Betelepült külföldi cégek „utógondozása” megtartásuk és esetleges új beruházásaik érdekében
			infrastrukturális beruházások támogatása
			Exportképes áru- és szolgáltatásalap feltérképezése, külföldi értékesítésének segítése
Egyre hatékonyabb és bővülő tevékenységi kört felvállaló regionális külképviselet továbbfejlesztése	Meglévő külkapcsolatok erősítése	Basque Country, Toscana, Kosice, Lorraine, Észak-Rajna-Vesztfália, Hessen, Szászország	Folyamatos kapcsolattartás a partnerrégiók külképviseleteivel, lehetőség szerint az együttműködés megtestesítése közös projektekben a közös célok és érdekek mentén
Regionális koordináció a különböző helyi szereplők között	Hatékonyabb együttműködés kiépítése az Európai Bizottság Főigazgatóságaival	Kohéziós és Regionális Politika Vállalkozás- és Iparpolitika Kutatás	
	Kapcsolattartás és együttműködés szakpolitikai területeken a Régiók Bizottsága regionális kötődésű delegáltjaival	Szakpolitikai véleményezés, a regionális érdekek becsatornázása és hallatása európai szinten	
	Brüsszeli hálózatok	Hálózatosság kiépítése. Mind a NORDA, mind a NORRIA találja meg az érdekeinek és fő tevékenységének megfelelő és	

		legközelebbi hálózatot, melyhez csatlakozik	
	Hatékony információáramlás, kommunikáció	Regionális külképviseleti honlap létrehozása	Regionális szervezetek bemutatása, egyéni projektötletek demonstrálása, partnerkeresési lehetőség, EU hírek
	A régióban nemzetközi szintén aktív szereplők kiutaztatása Brüsszelbe/partnerrégióba	A brüsszeli intézményrendszer megismertetése mind a közigazgatásban dolgozók, mind a magánszféra szereplői számára	
Potenciálisan alkalmas KKV-k bevonása a nemzetközi pályázatokba	Hatékonyabb kommunikáció	KKV-k elérése klaszterszervezetek és egyéb képviselő szervezeteken keresztül	Bevált nemzetközi gyakorlatok demonstrálása, NES eredményeinek összefoglalása és eljuttatása a regionális vállalatokhoz
A régióban működő KKV-k és klaszterek nemzetköziesítése	A régióban működő KKV-k és nagyvállalatok együttműködésének javítása, közös pályázatok kezdeményezése		
	A régió vállalatainak megjelenítése a nemzetközi szintén. Ez nem csupán az export kapcsolatokat jelenti, hanem azon túlnyúlóan egy nemzetközi piacon való, több pilléren alapozott fenntartható jelenlétet		

Turizmus munkacsoport			
Stratégiai célok	KULCSTERÜLETEK	Kulcsterületek prioritásai	Operatív célkitűzések
Regionális koordináció a különböző helyi szereplők között	Nemzetközi kapcsolatok bővítése	Hatékonyabb régiómarketing, a régió bemutatása jelentős brüsszeli rendezvényeken, környező országokban road-show keretében	
Határ menti pozícióból adódó lehetőségek kiaknázása	HU-SK program	Gazdaság és társadalom	Határon átnyúló üzleti együttműködés; K+F+I együttműködések; közös turisztikai projektek; EÜ; Hálózati, partnerségi kapacitások fejlesztése; HR közös használata és fejlesztése; Emberek közötti kapcsolatépítés, Turisztika
		Környezet- és természetvédelem, elérhetőség javítása	Határon átnyúló környezetvédelem; természetvédelmi együttműködések; Közlekedési infrastruktúrafejlesztés; jobb határátkelési lehetőségek biztosítása a határfolyókon
	HU-SK-RO-UA program	Gazdasági és társadalmi fejlődés Környezeti minőség javítása Határok hatékonyságának növelése	
Társadalmi infrastruktúra - Humánerőforrás-fejlesztés munkacsoport			
Stratégiai célok	KULCSTERÜLETEK	Kulcsterületek prioritásai	Operatív célkitűzések
Regionális koordináció a különböző képzési szinteken működő helyi szereplők között	Közvetlen kapcsolat kiépítése a hazai regionális szervezetekkel	Nemzetközi téren aktív regionális szereplők összefogása, jobb információáramlás, egyéni kezdeményezések támogatása	Nemzetközi Képzési Együttműködési Fórum létrehozása, éves találkozók megszervezése, a Fórum tagjainak brüsszeli tanulmányútja

Egyetemi hallgatók mobilitásának elősegítése	Gyakornoki program üzemeltetése külföldi intézményekkel és a brüsszeli képvisellel, valamint más brüsszeli irodákkal	Fiatal pályakezdő diplomások mobilitásának növelése és nemzetközi kommunikációs készségének javítása	Nemzetközi szakmai gyakorlatok, nemzeti kultúrák megismerése, kulturális érzékenység fejlesztése
Nemzetközi kommunikációs készségfejlesztés, magatartásforma és viselkedéskultúra	Nemzetközi kapcsolatépítés-és fejlesztés, együttműködés és nemzetközi csapatmunkában részvétel	Kapcsolatépítés, együttműködés és koordinálás, partneri magatartás	Tréning és rendszeres életszerű nemzetközi gyakorlat
Kreativitás és az innovációs kultúra fejlesztése, innovatív magatartásforma és viselkedési stílus	Nemzetközi projektervezés és kivitelezés	Globális áttekintőképesség, egyenrangú szakmai kapcsolatok, hatalom-és tudásmegosztás, partnerség	Változtatási készségek fejlesztése, rugalmas alkalmazkodás és gyors reagálás, terhelhetőség

Partnerség-Hálózatosodás-Klaszterek Munkacsoport

Stratégiai célok	KULCSERÜLETEK	Kulcssterületek prioritásai	Operatív célkitűzések
Értékesítés, promóció	Küldő országok forgalmának növelése	Célországok Szomszédos és kelet-európai országok: Szlovákia, Csehország, Lengyelország, Románia, Ukrajna, Oroszország Fejlett EU tagállamok: Németország, Ausztria, később Olaszország északi része, majd Skandináv országok, Franciaország Tématerületek: Euro-régiók Világörökségi helyszínek Egészségturizmus Bor és gasztronómia Kulturális örökség Helyi termékek	2013: Kassa Európa Kulturális Fővárosa kihasználása 2011 EU magyar elnökség Kassai repülőtérrel történő kapcsolat megújítása Road Show szervezése Study tour szervezése a régióba a célországokból Célzott prezentáció Brüsszelben

Hálózatok, klaszterek	Együtműködések létrejötte	Testvér-települési kapcsolatok	Konkrét együtműködések támogatása
	Meglévő kapcsolatok erősítése, megszilárdítása	Megyei együtműködések	Nemzetközi hálózatok, tematikus utak kialakítása
	Meglévő kapcsolatok fenntarthatóvá tétele	Eseti kapcsolatok korábbi nemzetközi projektekből (best practice)	
Közös pályázatok	Regionális szervezet(ek) nemzetközi szinten Határ-menti projektek		

III.7 A nemzetközi együtműködések célterületei

A stratégiaalkotás részét képező felmérés alapján a regionális szervezetek számos európai és Európán kívüli országgal építettek ki kapcsolatot; ezek közül a legfontosabbak az alábbi táblázatban láthatók, amely a régió számára releváns uniós pályázati programok célterületeit alapul véve megmutatja, mely programok segítségével tudjuk tovább erősíteni a már meglévő kapcsolatokat.

	FP7	CIP	LLP	EU for Citizens	LIFE+	Youth in Action	HU-SK	HU-SK- RO- UA	CES	SEE	INTER REG IVC	Visegrád Ala p	EUREKA	CEI
Ausztria Steiermark	X	X	X	X	X	X			X	X	X		X	X
Belgium Brussels Province Oost-Vlaanderen	X	X	X	X	X	X					X		X	
Csehország Moravo-Silesian Region	X	X	X	X	X	X			X		X	X	X	X
Franciaország Lorraine Nord-pas-de-Calais	X	X	X	X	X	X					X		X	
Lengyelország Lower Silesia region	X	X	X	X	X	X			X		X	X	X	X
Németország Saxen-Anhalt	X	X	X	X	X	X			X		X		X	
Oroszország	X												X	X
Románia Maramures region	X	X	X	X	X	X		X		X	X		X	X
Szlovákia Kosice region	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Ukrajna Zakarpatska	X							X	X	X			X	X

Olaszország Tuscany, Lombardy Marche, Lucca	X	X	X		X	X				X	X		X	
Spanyolország Basque Country	X	X	X		X	X					X		X	
Görögország Ellada	X	X	X		X	X				X	X		X	
Bulgária South-West	X	X	X		X	X				X	X		X	
Dánia South-Denmark	X	X	X		X	X					X		X	
Anglia North-West Yorkshire and Humber region	X	X	X	X	X	X					X		X	

1. táblázat:

Preferált együttműködési célterületek és meglévő **NORDA**/**NORRIA** stratégiai partnerrégiók a nemzetközi pályázati programokban

A táblázatban használt **X**-ek az Észak-magyarországi régió a NES alapjául szolgáló, regionális szereplők nemzetközi kapcsolatait vizsgáló felmérésben meghatározott 10 stratégiai jelentőségű országgal való együttműködési lehetőségét jelölik a különböző pályázati programok keretében.

Régióknak szlovák kapcsolatainak erősítése, kiterjesztése fontos prioritás, ezért fontos kiemelni, hogy a két ország (Magyarország-Szlovákia) közötti együttműködést a fenti összefoglalóban szereplő valamennyi pályázati program támogatja. Emellett 2 pályázati program, az FP7 és az EUREKA kezdeményezés került kiemelésre, ugyanis ezek támogatják Észak-Magyarország valamennyi beazonosított stratégiai partnerországával való együttműködését.

III.8. Tervezett közös akciók, forrástérkép

A négy munkacsoport döntése alapján a stratégia-alkotás akciótervezéssel zárul. Az akciók 2010-től folyamatosan, összesen 3 évig támogathatóak megvalósításra EU és saját forrásból, az alábbiak szerint:

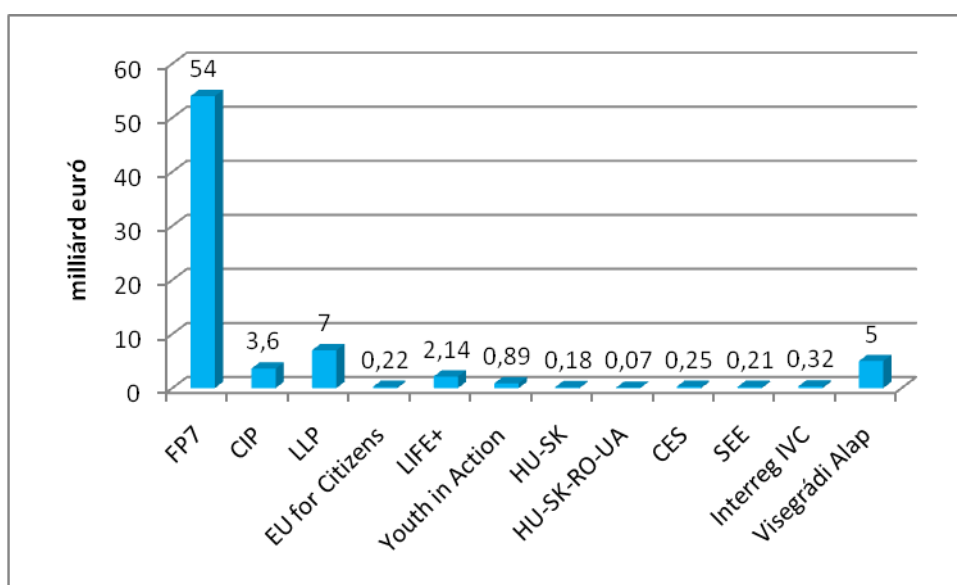
2009-től	
Akció megnevezése	Klaszterek nemzetközi együttműködése
Cél	a már működő klaszterek nemzetközi kapcsolatrendszerének kialakítása, bekapcsolódás az európai klaszterhálózatba, klaszterszervezet fejlesztés
Akció rövid leírása	klaszterek működésének és működtetésének nemzetközi gyakorlata, best practice Konkrét klaszter-kapcsolatok és programok kialakítása, pályázati lehetőségek felkutatása és kihasználása (határ menti együttműködési programok, vegyes bizottságok, stb.)
Partnerek	klaszter-menedzsment szervezetek, ITD-H, kamarák
Forrásigény	pályázatok alapján
Forrás biztosítása	HU-SK+saját forrás
Akcióért felelős partner	NORRIA
2010-től	
Akció megnevezése	Nemzetközi példák „jó gyakorlatok” átvétele, átültetése a hazai felsőoktatási intézményrendszerbe
Cél	Oktatói-hallgatói mobilitás növelése; Felsőoktatási intézményrendszerek közötti kapcsolat, diplomák és szakképesítések kölcsönös elismerése, közös oktatási-kutatási programok
Akció rövid leírása	▪ oktatói-hallgatói tapasztalat-csere ▪ közös oktatási-és oktatási programok meghatározása, működtetése ▪ a gazdasági, üzleti, oktatói szféra viszonyának megismerése a partnerszervezet országában
Partnerek	Felsőoktatási intézmények, nyelviskolák,
Forrásigény	pályázatok alapján
Forrás biztosítása	Visegrádi Alap, LEONARDO, ERASMUS, FP7
Akcióért felelős partner	NORDA
2010-től	
Akció megnevezése	A régió gazdaságát bemutató befektetők és gazdasági partnerek vonzását elősegítő 3 nyelvű CD kiadvány és honlap elkészítése, folyamatos aktualizálása
Cél	A lehetséges befektetők folyamatos, naprakész tájékoztatása, a nemzetközi rendezvények promóciós anyagának elkészítése
Akció rövid leírása	▪ a B-A-Z megyére 2001-ben elkészített CD kiadvány alapján a részletes tartalom meghatározása ▪ adatok, információk összegyűjtése

	▪ fordítás ▪ kiadvány és honlap elkészítése ▪ fenntartás, adat- karbantartás
Partnerek	NORDA, kamarák, Munkaügyi Központ, önkormányzatok, a régió közép- és felsőfokú oktatási intézményei, ITDH
Forrásigény	Kb. 5 mill. HUF
Forrás biztosítása	EU-s+saját forrás
Akcióért felelős partner	NORDA
Akció megnevezése	Gazdaságfejlesztő szervezetek határon átnyúló együttműködése nemzetközi programok megvalósításával
Cél	A meglévő és a kialakuló nemzetközi kapcsolatrendszerek szinergiájának megteremtése A programok hatékonyságának növelése, együttműködések támogatása
Akció rövid leírása	▪ aktív programok felmérése ▪ kontaktszemélyek kijelölése ▪ rendszeres információ biztosítása ▪ nyilvánosság A határ-menti együttműködési program keretében pályázatok együttműködésének, a párhuzamosságok elkerülésének érdekében a pályázó szervezetek támogatása kapcsolatépítő rendezvények, valamint a lezárt pályázatok eredményeinek népszerűsítése, terjesztése céljából közös konferencia rendezése. Best practice követhető példák összegyűjtése egy kiadványban vagy honlapon.
Partnerek	NORDA, VÁTI, + pályázó szervezetek, kamarák, Vállalkozásfejlesztési Alapítványok, érdekvédelmi szövetségek, munkaügyi Központ, ITDH
Forrásigény	Kapcsolatépítő workshopok – 2 db – Kb. 150 000 Ft / alkalom
Forrás biztosítása	HU-SK, HU-SK-RO-UA
Akcióért felelős partner	NORRIA
Akció megnevezése	Study tour szervezése a régióba a 2011-es Elnökség idején
Cél	A régió turisztikai értékeinek, vonzerőinek, újdonságainak bemutatása szakmai résztvevők részére; a beutaztatás erősítése
Akció rövid leírása	Utazásszervezők, utazási irodák képviselői, turisztikai szakújságírók részére szervezett tanulmányút, a régióban működő utazásszervezőkkel való kapcsolatépítő workshop szervezése
Partnerek	NORDA, Kamara, RMI, MT Zrt külképviseletei, megyék turisztikai szervezetei, min. térségi és regionális TDM szervezetek, utazási irodák / utazás-szervezők
Forrásigény	Kb. 2 mill. HUF
Forrás biztosítása	EU-s+saját forrás
Akcióért felelős partner	NORDA

Akciónév	Befektető-szervező nemzetközi rendezvények
Cél	A régió értékeinek bemutatása, befektetők szervezése
Akciónév rövid leírása	▪ előkészítés ▪ prezentációk és program elkészítése ▪ szervezés
Partnerek	ITDH, Kamarák, NORDA
Forrásigény	Kb. 2 mill. HUF
Forrás biztosítása	EU-s+saját forrás
Akciónév felelős partner	NORDA
Akciónév	Nemzetközi pályázatíró tréning
Cél	Tartalmi és formai szempontból kiváló pályázatok készítése
Akciónév rövid leírása	▪ a résztvevők felmérése ▪ oktatás
Partnerek	NORDA, NORRIA, gazdaságfejlesztő szervezetek, pályázatíró és potenciális pályázó vállalkozások, min. 10 szervezet számára
Forrásigény	Kb. 2 mill. HUF
Forrás biztosítása	EU-s+saját forrás
Akciónév felelős partner	NORRIA
Akciónév	Nemzetközi innovációs EXPO és workshop
Cél	A régió innovációs eredményeinek nemzetközi megismertetése
Akciónév rövid leírása	▪ a bemutatandó eredmények összegyűjtése ▪ program megtervezése ▪ szervezés
Partnerek	A régióban működő felsőoktatási és kutató intézetek, innovatív vállalkozások, NORRIA, ITDH
Forrásigény	Kb. 8 mill. HUF
Forrás biztosítása	Visegrádi Alap
Akciónév felelős partner	NORRIA
Akciónév	Nemzetközi nyelvi és oktatási kommunikációs központ létrehozása
Cél	Nyelvi akadályok leküzdése; Az EU négy hivatalos nyelvén értő, fordító kapacitás kialakítása, illetve lehetőség szerint az EU tagországainak a nemzeti nyelvén értő, fordító kapacitás kialakítása

Akció rövid leírása	A főbb szakmai területek nyelvén beszélő szakemberek felkutatása
Partnerek	Felsőoktatási intézmények, nyelviskolák, önkormányzatok, kamarák, NORDA, NORRIA
Forrásigény	Kb. 5 mill. HUF
Forrás biztosítása	HU-SK
Akcióért felelős partner	NORDA
2011-től	
Akció megnevezése	Prezentáció Brüsszelben, OPEN DAYS 2010/Magyar Turizmus ZRT
Cél	A régió turisztikai értékeinek, termékcsomagjainak, helyi termékeinek bemutatása, népszerűsítése
Akció rövid leírása	Prezentáció, kiállítás, sajtótájékoztató, szakmai workshop szervezése Brüsszelben a régió népszerűsítése, a figyelem felhívása, eredményeink bemutatása céljából + helyi termékek bemutatója, kóstolók, műsoros estek szervezése + kiállítás (tablók, vitrinek, helyi termékek)
Partnerek	NORDA (brüsszeli képviselő is!), NORRIA, RMI, ITD-H, Kamara, megyék turisztikai szervezetei ill. min. térségi vagy regionális TDM szervezetek
Forrásigény	Kb. 1,5 mill. HUF
Forrás biztosítása	EU-s+saját forrás
Akcióért felelős partner	NORDA/NORRIA
Akció megnevezése	
Akció megnevezése	Együttműködési program kialakítása Kassával
Cél	Felkészülés a 2013-ban esedékes Kassa = Európa Kulturális Fővárosa programra, a csatlakozási pontok megkeresése
Akció rövid leírása	A régióknak ki kell használnia ezt a közeli lehetőséget, mely akár többet rejthet magában, mint a 2010-es pécsi program. Kapcsolatfelvétel a kassai EKF irodával, együttműködési program kidolgozása, partnerek felkutatása és bevonása. Termékcsomagok kidolgozása, beillesztése a kassai programok sorába. Közös marketing és promóció.
Partnerek	NORDA, RMI, regionális TDM szervezete, megyék turisztikai szervezetei, utazási irodák
Forrásigény	Kb. 2 mill. HUF Promócióra kb. 2,5 mill. HUF
Forrás biztosítása	HU-SK
Akcióért felelős partner	NORDA
Akció megnevezése	
Akció megnevezése	Road Show szervezése a környező országokba
Cél	A régió turisztikai értékeinek, termékcsomagjainak, helyi termékeinek bemutatása, népszerűsítése

Akció rövid leírása	Hasonlóan a brüsszeli bemutatkozás tartalmához, célirányosan a környező országok turisztikai szakmai résztvevőire (utazásszervezők, turisztikai szakújságírók, idegenforgalmi szervezetek) koncentrálni prezentációk és bemutatók szervezése. Határ-menti együttműködési programok eredményeinek bemutatása. Szakmai workshop-ok szervezése.
Partnerek	NORDA, RMI, megyék turisztikai szervezetei, min. térségi és regionális TDM szervezetek, Leader csoportok, Kamara
Forrásigény	Kb. 2 mill. HUF
Forrás biztosítása	HU-SK, HU-SK-RO-UA
Akcióért felelős partner	NORDA

6. ábra: Nemzetközi programok költségvetése 2007-2013 között

Forrás: Saját szerkesztés European Commission adatai alapján

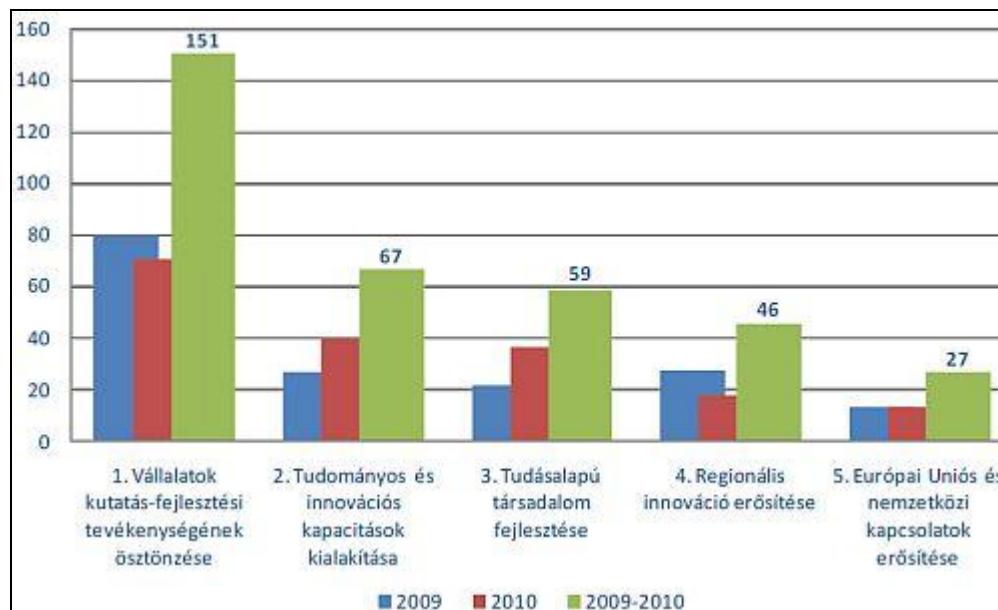
„Innovációs forrástérkép az elkövetkező két évre

K+F forrástérképet készített az NKTH

A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal közzétette pályázati összesítőjét. A forrástérkép tartalmazza az összes jelentős hazai, európai uniós és kétoldalú nemzetközi támogatási lehetőséget, amelyek a kutatás-fejlesztést és az innovációt támogatják.

Az elkövetkező években kiemelt feladat a K+F és innovációs támogatási rendszer hatékonyságának a növelése, a terület számára rendelkezésre álló hazai és az európai uniós költségvetési források összehangolt felhasználása révén. Ez várhatóan pozitív hatással lesz a vállalati innováció élénkülésére, a kutatóhelyek és a vállalkozások közötti kapcsolatokra, valamint a tudás-intenzív iparágak erősödésére és a kutatás-fejlesztés területén mutatkozó

regionális egyenlőtlenségek csökkenésére, elősegítve a kilábalás a válságból. A K+F célok elérése, segítése érdekében 2009-ben 170 milliárd forint, 2010-ben közel 180 milliárd forint pályázati forrás lesz felhasználható kutatás-fejlesztési és innovációs célokra.

7. ábra: A források stratégiai prioritások szerinti megoszlása (Mrd Ft)

A nemzetközi válság jelentős kockázatokat rejt magában, de ugyanakkor hosszú távú lehetőségeket is hordoz. Azon cégek, amelyek most innovatívak 2-3 év múlva új esélyeket kaphatnak a „megtisztuló”, átrendeződő, konjunkturális piacon. A kutatás-fejlesztés és innováció a válságból kilábalás, a gazdasági folyamatok megújításának egyik fontos eszköze. A válságból való kilábaláshoz szemlélet- és kultúra váltás kell az innovációs szereplők részéről, amelyet összehangolt kormányzati intézkedésekkel lehet elősegíteni mind a hazai, mind az európai uniós szinten.

Azért, hogy minden érintett tisztában legyen a pályázati lehetőségekkel - beleértve a számára elérhető források volumenét és céljait elkészítették a 2009-2010 időszakra vonatkozó kutatás-fejlesztési és innovációs forrástérképet. Ez egységes szerkezetbe foglaltan, tartalmazza az összes jelentős hazai, európai uniós és kétoldalú nemzetközi támogatási lehetőséget a Kormány középtávú tudomány-, technológia- és innováció-politikai stratégiája prioritásinak megfelelő csoportosításban.”⁸

⁸ http://www.uniospenz.hu/20090303/k+f_forrasterkep_az_elkovetkezo_ket_evre (NKTH 2009)

IV. Mellékletek